

Notitie

Contactpersoon mw. ing. M. (Megan) Bijl

Datum 22 september 2008

Kenmerk N001-4586492MBY-efm-V01-NL

Watertoets Westkanaalweg Ter Aar

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Matrix Bouw is voornemens langs de Westkanaalweg in Ter Aar woningen, appartementen en detailhandelruimte te ontwikkelen. In figuur 1 is zowel de huidige als de toekomstige situatie van de planlocatie weergegeven.

Figuur 1 Planlocatie in huidige situatie (links) en globaal ontwerp (rechts)

1.2 Procedure

Voor het ontwikkelen van de planlocatie wordt een bestemmingsplanwijziging of een projectbesluitprocedure conform de Wet op de ruimtelijke ordening doorlopen. Hieronder valt de uitvoering van de watertoets waarbij afspraken worden gemaakt tussen de Matrix Bouw, de gemeente Nieuwkoop en het Hoogheemraadschap van Rijnland over hoe om te gaan met alle relevante wateraspecten. In deze notitie worden de relevante wateraspecten behandeld. Op basis van deze notitie wordt bij het Hoogheemraadschap van Rijnland een wateradvies aangevraagd.

1.3 Leeswijzer

De voor de watertoets relevante, beleidsaspecten worden in hoofdstuk 2 toegelicht. Hoofdstuk 3 gaat in op de waterhuishouding. De mogelijkheden voor het aanleggen van watercompensatie zijn toegelicht hoofdstuk 4.

2 Beleid

2.1 Rijk

Vierde nota waterhuishouding

De Vierde Nota waterhuishouding spreekt van de doelstelling om veilig en bewoonbaar land te hebben en te houden en het instandhouden en versterken van gezonde en veerkrachtige watersystemen. Natuurlijk moet hiermee een duurzaam gebruik worden gegarandeerd. De Vierde Nota waterhuishouding zet voor stedelijk gebied in op het vergroten van de (be)leefbaarheid van het water en het afkoppelen van water.

Adviescommissie Waterbeheer 21^e eeuw

Om problemen in waterkwaliteit en waterkwantiteit te bestrijden, is de Adviescommissie Waterbeheer 21^e eeuw met de trits vasthouden, bergen en afvoeren gekomen. Met het vasthouden van water wordt geanticipeerd op de klimaatverandering, stijging van de zeespiegel, daling van de bodem en verstedelijking.

Kaderrichtlijn Water

Daarnaast moet voor het waterkwalitatieve deel het watersysteem op orde worden gebracht volgens de Kaderrichtlijn Water (KRW)-doelstellingen. De doelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) richten zich vooral op de waterkwaliteit en de ecologische toestand van watersystemen en gelden voor alle waterlichamen in Europa.

Voor de waterlichamen moet in 2009 een maatregelenprogramma worden gepresenteerd.

Voor de uitvoering hiervan geldt een resultaatverplichting in 2015.

Het is voor de waterlichamen nog niet duidelijk welke waterkwaliteit als maatgevend wordt gesteld. De KRW stelt dat de waterkwaliteit er in ieder geval niet op achteruit mag gaan ('stand still' beginsel). Tot het van kracht worden van de KRW normen zijn de streefbeelden uit het waterbeheersplan van het hoogheemradschap uitgangspunt.

Nationaal bestuursakkoord water

In verschillende beleidsregels is vastgelegd dat het watersysteem zowel op kwantitatief gebied als kwalitatief gebied voor 2015 op orde moet zijn. In het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) is de afspraak gemaakt om de afwateringssystemen op orde te brengen, waardoor het afwateringssysteem wordt getoetst aan de geldende inundatienormen. Vanuit de NBW is ook een trits met betrekking tot de waterkwaliteit geformuleerd: schoonhouden, scheiden en schoonmaken. Water dient allereerst schoongehouden te worden, dit kan door het scheiden van waterstromen. Als dit beide niet kan, dient water te worden gezuiverd.

2.2 Provincie Zuid-Holland**Streekplan Zuid-Holland West**

Ruimte wordt steeds schaarser. Het streekplan geeft daarom begrenzingspunten waar bepaalde ontwikkelingen kunnen plaatsvinden. Het streekplanbeleid speelt in op belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen en op herstructurering, verdichting en de ontwikkeling van gebieden. De Groenblauwe Slinger vervult een belangrijke functie ten aanzien van duurzaam waterbeheer. Het gaat daarbij om piekberging van water bij overmatige afvoer en om voorraadberging waarmee de 's winters gevormde voorraad in de zomer kan worden aangewend voor zelfvoorziening van het gebied.

Beleidsplan Groen, Water en Milieu 2006-2010

De provincie Zuid-Holland geeft met het Beleidsplan Groen, Water en Milieu (BGWM) invulling aan de Wet op de waterhuishouding. Het BGWM beschrijft het kader voor het regionale waterbeheer en vormt het toetsingskader voor onder andere de waterbeheersplannen van de waterschappen.

Nota Regels voor Ruimte

De klimaatverandering, bodemdaling en zeespiegelstijging zijn aanleiding voor het optimaliseren van het waterbelang in de ruimtelijke ordening. De Nota Regels voor Ruimte geeft een toetsingskader voor ruimtelijke plannen. De waterhuishoudkundige belangen en de waterkeringzorg dienen bij ruimtelijke ingrepen namelijk voldoende te worden gewaarborgd bij ruimtelijke ingrepen.

2.3 Hoogheemraadschap van Rijnland

Waterbeheersplan 2006-2009

Het waterbeheersplan geeft de ambities van Rijnland weer. Die ambities zijn onder te verdelen in 3 categorieën: veiligheid, waterbeheer en waterkwaliteit. Om in de toekomst de veiligheid tegen overstroming te kunnen blijven waarborgen, versterkt Rijnland de zwakkere plekken in de waterkeringen bij Noordwijk en Katwijk en versterken en verhogen ze een deel van de kades en dijken. Vanwege het intensieve gebruik van de ruimte, blijft een goede inrichting van de watergangen en een goed gereguleerd peilbeheer ontzettend belangrijk. Ook gezien de klimaatverandering wordt het steeds belangrijk om meer water na hevige regenbuien tijdelijk te kunnen bergen na hevige buien en te kunnen vasthouden voor droge periodes, wat ruimte kost. Wat betreft de waterkwaliteit is de beperking van vervuiling van het water van belang en de aanleg van natuurvriendelijke oevers.

Keur en beleidsregels bij de Keur

In de 'Handreiking Watertoetsproces bij Rijnland' uit 2007 is een samenvatting van de Keur en de beleidsregels bij de Keur gegeven. Hierin komt naar voren dat bij een toename van verhard oppervlak 15 % van de toename als waterberging gecompenseerd moet worden in hetzelfde peilgebied. Bij voorkeur in hetzelfde plangebied. Bij het aanleggen van nieuw water zijn ook inrichtingseisen van toepassing met betrekking tot onder andere het profiel van de watergang, de oevers, beschermingszones en kunstwerken.

2.4 Gemeente Nieuwkoop

Gemeente Nieuwkoop heeft nog geen waterplan opgesteld. Onduidelijk is daarom nog hoe met eventuele wateropgaven in het gebied wordt omgegaan. De gemeente Nieuwkoop hanteert voor riolering wel de Leidraad Riolering van de werkgroep West-Nederland en de beslisboom aan- en afkoppelen van verharde oppervlakken.

3 Waterhuishouding huidige situatie

Locatie

De planlocatie ligt aan Westkanaalweg in Ter Aar en omvat onder meer het voormalige Sligrosterrein.

Waterkwantiteit

Het plangebied valt binnen de Uiteindsche- en Middelpolder. Deze polder heeft een zomerpeil van NAP -1,90 m en een winterpeil van NAP -1,95 m. Naast het plangebied ligt het Aarkanaal dat een waterpeil heeft van NAP -0,60 m. In het plangebied ligt 809 m² oppervlaktewater. In de Uiteindsche- en Middelpolder is een wateropgave aanwezig.

De deklaag van de bodem heeft een dikte van ongeveer 10 m, waarvan het bovenste gedeelte uit veen bestaat. Onder de deklaag bevindt zich het eerste watervoerende pakket. Deze heeft een stijghoogte van ongeveer NAP -5,00 m. Het polderpeil in het gebied ligt op NAP -1,90 m en NAP -1,95 m. Hieruit kunnen we opmaken dat in Ter Aar gebied sprake is van een wegzijgingssituatie.

Waterkering

De Westkanaalweg is boezemwaterkering van het Aarkanaal. De waterkering heeft een kruinbreedte van 8 m. De beschermingszone van de waterkering reikt tot 12 meter uit de waterlijn van het Aarkanaal. Dit is de Keurzone van de waterkering. Aan het maken van werken in de kern- en beschermingszone zitten beperkingen.

Waterkwaliteit en riolering

Het huidige rioolstelsel is gemengd, waarbij bij hevige neerslag overstortingen vanuit het riool op het oppervlaktewater plaatsvinden.

Onderhoud en beheer

De watergangen en de daarbij behorende kunstwerken die worden aangelegd moeten wel beheersbaar en te onderhouden zijn. Daarom worden in dit gebied kopsloten, lange duikers en ingesloten watergangen door gebouwen vermeden.

4 Waterhuishouding toekomstige situatie

Waterkwantiteit

Om het gebied tot ontwikkeling te brengen is demping van het water op een aantal locaties noodzakelijk. Het dempen van oppervlaktewater moet geheel gecompenseerd worden door nieuw aan te leggen oppervlaktewater.

Door de toename van verharding in het plangebied, zal het hemelwater versneld worden afgevoerd naar het oppervlaktewater. Het hoogheemraadschap van Rijnland hanteert hiervoor een compensatie-eis van 15%. Dit houdt in dat 15% van de toename van verhard oppervlak in de vorm van open water dient te worden aangelegd.

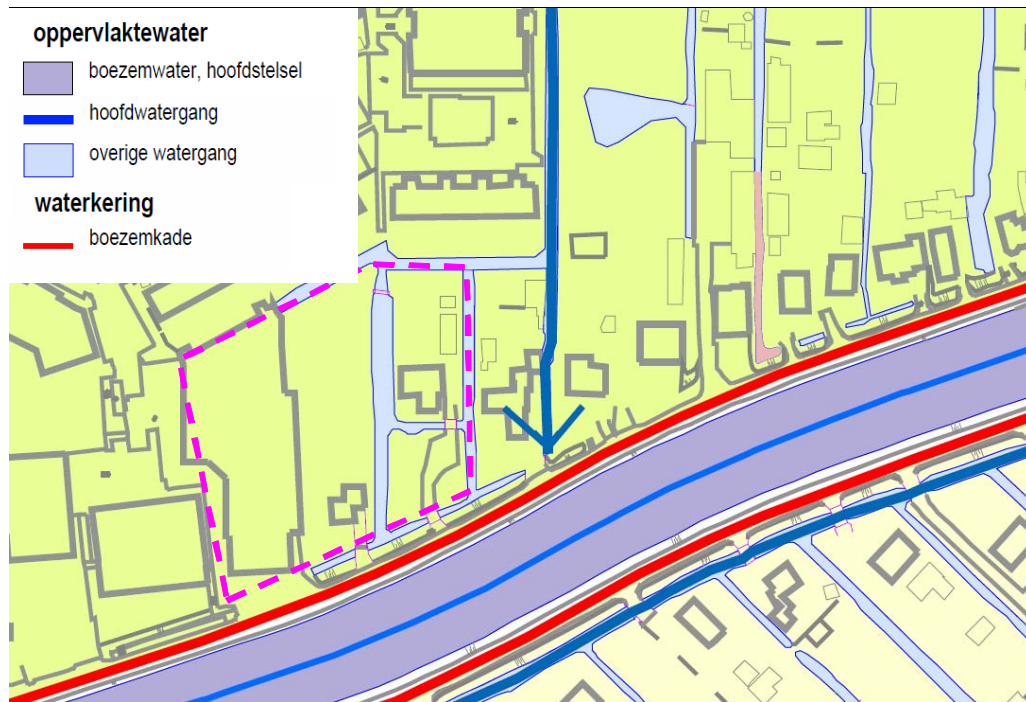
De hoeveelheid openwater en verhard oppervlak in de huidige en toekomstige situatie is in tabel 1 weergegeven. Te zien is dat 697 m² extra open water in het gebied benodigd is.

Tabel 1 Hoeveelheid open water en verhard oppervlak in huidige en toekomstige situatie

	Huidige situatie	Toekomstige situatie	Compensatie benodigd
Open water	809 m ²	412 m ²	397 m ²
Verhard oppervlak	3.511 m ²	5.508 m ²	300 m ² (15% van 1.997 m ²)
Totaal			697 m²

Het plangebied biedt weinig ruimte om een extra hoeveelheid van 697 m² open water te realiseren. Naast het realiseren van open water biedt ook alternatieve waterberging, zoals de aanleg van vegetatiedaken en doorlatende verharding, mogelijkheden om water vertraagt af te voeren. Het hoogheemraadschap van Rijnland hanteert de regel dat alternatieve waterberging toegepast mag worden indien geen wateropgave in de polder aanwezig is. Een wateropgave is in de Uiteindsche- en Middelpolder echter wel aanwezig. Hierdoor is alternatieve waterberging geen optie voor de watercompensatie.

Het nieuw aan te leggen water moet in verbinding komen te staan met het naastgelegen watersysteem, waardoor de afvoer en ook de doorstroming van het water wordt gegarandeerd. In figuur 2 is een uitsnede te zien van de watersysteemkaart met kenmerk OR-4.07 van het Hoogheemraadschap van Rijnland. Op deze uitsnede is te zien waar het oppervlaktewater in de omgeving van de planlocatie ligt, waarop aangesloten moet worden.

Figuur 2 Waterhuishouding rond planlocatie

Het nieuw aan te leggen water moet in verbinding komen te staan met het naastgelegen watersysteem, waardoor de afvoer en ook de doorstroming van het water wordt gegarandeerd.

In het plangebied is geen ruimte om open water aan te leggen. De gemeente heeft aangeboden dat de waterberging kan worden gecreëerd op een andere locatie in de gemeente. Daarbij is mogelijkheid om de aanleg van de waterberging af te kopen bij de gemeente, zodat de gemeente het benodigde oppervlak open water realiseert.

Waterkering

De Keurzone van de waterkering heeft een breedte van 12 meter vanaf de waterlijn van het Aarkanaal. De Keurzone van de waterkering bestaat uit een kernzone en een beschermingszone. Nieuwbouw in de kernzone van de waterkering is uitgesloten. In de beschermingszone zijn ontwikkelingen wel mogelijk, onder voorwaarden. Daarom wordt hiervoor een vergunning aangevraagd bij het hoogheemraadschap. Voor de vergunning wordt de stabiliteit van de waterkering getoetst en wordt gekeken of de nieuwbouw toekomstige verzwaren en/of ophogingen van de waterkering niet in de weg zit.

Waterkwaliteit en riolering

Voor het project zal geen gebruik worden gemaakt van uitlogende materialen zoals zink, koper en lood. Dit komt ten goede van de waterkwaliteit. De planlocatie wordt voorzien van een gescheiden rioelstelsel. Hemelwater afkomstig van schone oppervlakken wordt direct op het oppervlaktewater geloosd. Afvalwater gaat via een separate leiding naar het rioelgemaal.